

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

85. An testis præcepto iudicis obligatus vel graui metu coactus & in casibus, quibus iure naturali tenetur testificari, incurrat irregularitatem si mors alterius sequatur? Ex p. 4. tract. 2. res. 31.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

gularitatem, quæ etiam excusat, quamvis non fiat simul cum ipsa accusatione, sed postea coram iudice ante prolationem sententiæ, & non solum quando accusat, sed etiam quando reum detinet & iudici tradit.

4. Nota etiam à fortiori Clericum consulentem alteri ut accuset in casu permissio cum protestatione, non incurrit irregularitatem, quia sicut accusans in præfato casu non incurrit irregularitatem cum protestatione, ita neque consulens. Sic Paulus Comitulus in *resp. mor. lib. 6. q. 59. Filiucius tom. 1. tr. 19. cap. 9. n. 148. & alij.*

RESOL. LXXXIV.

An ferens testimonium in favorem Rei incurrat irregularitatem, si ob id sequatur mors accusatoris?
Et quid est dicendum, si talis sit Clericus, an in favorem Rei potest testari de licentia Episcopi, vel ejus Vicarii?
Ex p. 4. tr. 2. Ref. 96.

§. 1. **N**egative respondeo, quia mors accusatoris respectu testis censetur ferri per accidens ex ipsius testificatione: nam ipsius dictum per se & ex natura sua ordinatur ad manifestandam rei innocentiam, & ad illius defensionem; & ad incurrendam hanc irregularitatem, ut alibi dicemus, opus est ut ad sit causa proxima ad mortem, & ut dictum, vel factum ex sui natura sit ad illam directum. Et ita hanc sententiam tenet Sayrus de *conf. lib. 6. cap. 8. num. 11. Suarez disp. 47. sect. 4. num. 9. Filiucius tom. 2. tr. 19. cap. 9. num. 27. V. Golius de irregular. cap. 7. num. 7. & alij*, quod procedit etiam si testis sit Clericus, qui in favorem rei potest testari de licentia Episcopi, vel ejus Vicarii, nam Clericum ferre testimonium in favorem rei, nullo jure prohibetur.

RESOL. LXXXV.

An testis præcepto iudicis obligatus, vel gravi metu coactus, & in casibus, quibus iure naturali tenetur testificari, incurrat irregularitatem, si mors alterius sequatur? Ex part. 4. tr. 2. Ref. 31.

§. 1. **N**egative quoad duos primos casus respondet Coninch de *Sacram. disput. 18. dub. 10. num. 56. ubi sic ait*, Dubium est inter Doctores, utrum qui obligatus præcepto iudicis agentis merè criminaliter contra reum, aut gravi metu coactus, ferat testimonium, ex quo sequitur alterius mors, fiat irregularis: Multi affirmant, sed non probant; quare quidam viri docti putant contrarium verius esse, saltem quando testis aperit protestatur se hoc invitum facere, nec alterius mortem petere. Primò, quia hic directè tantum seipsum tuctur à damno corporis, vel animæ, quo casu ne quidem sit irregularis alium occidens sua manu. Secundò, quia hæc irregularitas debet incurri ob defectum lenitatis (gratis enim fingitur omnis alia indecentia); sed hic nullus est defectus lenitatis, quia hic solum reperitur in involuntariè occidente, sicut faciunt ministri iustitiæ, qui spontè talia officia retinent, quæ eos quandoque ad occisionem obligant; hic autem omnino involuntariè ad alterius mortem concurrat. Ita ille. Quando verò testes tenentur ferre testimonium iure naturali, non incurrit irregularitatem præmissa protestatione, tenet ex Henriquez Avila de *conf. part. 7. disp. 5. sect. 2. dub. 12. conclus. 2.* Nam jus concedens hoc privilegium Clerico accusatori, censetur conse-

Tom. V.

quenter concessisse testi in hoc casu, ne privilegium reddatur inutile. Exemplum est, ut quidam tenetur testificari ad liberandum à morte injustè accusatum, vel quando tenetur testificari ne ille qui iuste accusari machinantem contra Rempublicam deficiens in probatione puniatur pœna talionis.

2. Verùm adversus has sententias insurgit, novissimè doctus Hurtado *disput. 2. de irregular. diff. 1. 1. n. 40. ubi sic ait*. Id quod ait Coninch nempe testem præcepto iudicis obligatum, aut gravi metu coactum, ad testificandum non fieri irregularem; falsum est, quia absque fundamento sufficiente excipitur testis ab irregularitate, & etiam in aliis in quibus iure naturali tenetur, (quicquid in his dicat Avila) quia quamvis in omnibus prædictis casibus non reperitur in teste defectus lenitatis formaliter, quia id efficit obligatus & coactus, reperitur tamen defectus lenitatis materialiter, & indecentia ob rigorem per se & ex objecto in cooperatione ad mortem, intuitu cuius indecentiæ lata est dicta irregularitas; sicut etiam fieret irregularis iudex sua sententia interficiens, aut mutilans, quamvis obligatus & coactus assumeret officium, & ferret sententiam. Ita Hurtado. Satis quidem probabiliter, & hanc sententiam ego teneo, & tenet etiam Villalobos *tom. 1. tr. 21. d. 27. num. 1. Filiucius tom. 2. tr. 19. cap. 9. num. 254. Fabrus de sacram. ordin. in 4. sentent. disputat. 25. quest. 1. disputat. 3. num. 211. & alij*. Sed adversus Hurtadam, sententiam negativam Coninch, & Avilæ, quam ipse falsam vocat, potè probabilem esse cum Præpos. in 3. part. quest. 5. de irregular. dub. 13. num. 105. sic asserente. Testis in causa sanguinis sit irregularis, nec ei prodest protestatio ad evitandam irregularitatem. Aliqui probabiliter censent eum non fieri irregularem, quando obligatur vel iure naturæ, vel iusto iudicis præcepto ad testimonium ferendum, & multo potiori ratione, quando ad id gravi metu obligatur; cum eo casu non censetur voluntariè ad mortem concurrere, sed quadam necessitate antecedente voluntatem, qua ratione distinguitur à iudice & aliis, qui libere suscipiendò officium ex consequenti censetur se obligare ad pœnam sanguinis interdum infligendam. Hæc Præpos. ubi supra. Et post hæc scripta invengi supradictam sententiam negativam, quam, ut dixi, non bene falsam vocat Hurtado, docere etiam Mercerum de *Sacram. 3. part. D. Thomæ q. 24. dub. 8. resp. 3. Petrum Cornejo in 3. part. D. Thomæ tractat. 5. de irregular. disputat. 11. dub. 1. quest. 7.* Est igitur opinio satis probabilis, licet ego, ut dixi, affirmativam sententiam teneam.

RESOL. LXXXVI.

An Advocatus, qui Reum defendit, incurrat irregularitatem, si sequatur mors accusatoris? Ex part. 4. tract. 2. Ref. 34.

§. 1. **A**D hoc dubium ex Vasquez Turrianus de *conf. lib. 9. disput. 66. dub. 3.* respondet negativè, nisi Advocatus Rei postulet pœnam talionis contra accusatorem, secus si solum defendat Reum suum, & ex accidenti sequatur pœna mortis accusatoris, & Præpos. in 3. part. quest. 5. de irregular. dub. 13. num. 104. ita asserit. Advocatum patrocinantem Reo non fieri irregularem si accusator deficiens in probationibus morte puniatur, dummodo in progressu non censetur eum impetere crimina obijciendo, nisi id sit necessarium ad defensionem Rei graviter alioquin periclitantis, nam verisimile est Advocatum Rei eo casu obijcientem accusatori crimen,

X 3 non

Sup. hoc in
Ref. 1. not.
præterea in
casu pœnci-
pio.